

INTEREŠU PULCIŅA "LATVIESU TAUTAS PASAKAS"

PROGRAMMA

Programmas īstenošanas plāns:

1. Programmas īstenošanas mērķauditorija ir 5. pirmsskolas izglītības iestādes bērni no sagatavošanas grupām.
2. Programmas īstenošanas laiks nav īsāks par vienu gadu.
3. Programmas īstenošanas darba forma – pulciņš.
4. Bērnu grupas skaits dalās uz pusi, tas ir uz pusgrupām.
5. Vienas nodarbības ilgums ir 30 minūtes 2 reizes nedēļā.

Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

- Bērni atbildēs uz jautājumiem pēc pasakas izlasīšanas;
- Pasakas nobeiguma izdomāšana;
- Pasakas izspēle lomās;
- Pasakas sacerēšana;
- Pasakas varoņu, objektu zīmēšana;
- Pasakas elementu veidošana, aplicēšana, konstruēšana;
- Pilnveidot bērnu prasmi uzstāties uz skatuves.

Programmas īstenošanas vadītājs:

Julija Zujeva

Interesešu pulciņa “Latviešu tautas pasakas” plāns.

Oktobris

05.10.2020- 30.10.2020.

Pasaka “Garā pupa”

1. Pasakas lasīšana.
2. Jautājumi.
3. Latviešu tautas pasaku klausīšanās.
4. Tautas dziesmas par pupu.
5. Mīklas.
6. Radošais darbs (zīmēšana , gleznošana , veidošana).

Lasīšanai:

Garā pupa

Senos laikos pie kādas bargas pamātes dzīvojusi kāda čakla sērdienīte, kurai pamāte gandrīz nav varējusi darbu vien piedot. Lai tomēr izmācītu sērdienīti, tad pamāte kādu dienu tīšu prātu iebērusi pupas pelnos un likusi sērdienītei tās izlasīt.

Sērdienīte lasījusi, lasījusi, lasījusi, bet, kā par brīnumu, viena pupa palikusi pelnos. Nu pupa pelnos sākusi augt. Augusi, augusi, līdz izaugusi līdz pašām debesīm. Sērdienīte apdomājusies un sākusi kāpt pa pupu uz augšu, jo viņa debesīs domājusi sastapt savu mirušo, labo māti.

Tā viņa kāpusi, kāpusi, līdz beigu beigās arī nonākusi debesīs. Uzkāpusi debesīs, viņa ieraudzījusi kādu mazu mājiņu un gājusi iekšā. Iegājusi iekšā, viņa atrod gultā guļam kādu vecu, slimu vecīti, kurš lūdzies, lai sērdienīte viņam izkurinot pirti. Sērdienīte ir arī ar mieru. Vecītis saka: „Malkas man nav, bet tur aiz tās kūts ir veci zirga kauli, tos var labi lietot malkas vietā, ūdens vietā var lietot vircu, jo tīrs ūdens šeit tuvumā nekur nav. Slotas vietu var itin labi izpildīt kāda nosprāguša zirga aste, un to tu dabūsi, aizejot tur aiz tās kūts tajā kalniņa galā.”

Sērdienītei žēlums pārņem sirdi, dzirdot visus vecīša vārdus. Viņa, ne vārda neteikusi, aiztek uz attālo mežu un pārnes malku, no kādas tālas upītes pārnes tīru ūdeni un no mīkstiem bērzu žagariem pagatavo it mīkstu slotu. Izkurinājusi pirti un sasildījusi ūdeni, viņa iet pie slimā vecīša un lūdz uz pirti.

Vecītis saka: „Esmu slim un tamdēļ pats nevaru aiziet. Mīļo meit, paņem mani aiz kājām un aizvelc vilkšus uz pirti.”

Bet sērdienīte dabūja kādus ratiņus, iesēdināju tur vecīti iekšā un tā aizvilka uz pirti. Pirtī sērdienīte noper vecīšam arī muguru. Pēc pirts sērdienīte atkal pārvelk ratiņus mājās un iegulda vecīti gultā.

Pēc pirts vecītis saka: „Mīļo meit, tu esi izdarījusi man lielu pakalpojumu, tamdēļ ej klētī un tur uz šķirsta atradīsi trīs mazākus šķirstiņus. Ņem, kuru tu gribi, tikai neņem to lielo, kur tas kaķis sēž virsū.”

Sērdienīte no sākuma negrib nekādu algu pieņemt, bet galu galā arī ieiet klētī un paņem visu to mazāko un no ārpuses neglītāko šķirstiņu. Nu viņa attaisa šķirstiņu vaļā, un ko viņa redz – šķirstiņš pilns ar visādām skaistām un dārgām lietām.

Nu sērdienīte kāpj it priecīga atkal pa pupu lejā un izstāsta visu pamatīgi savai pamātei, kādā kārtā viņa pie šķirstiņa tikusi.

Nu pamāte grib, lai viņas meita arī tiek pie tādas bagātības, tamdēļ arī savai meitai liek lasīt pupas no pelniem. Īstā meita lasa, lasa, līdz gandrīz visas izlasa arī, bet atstāj tīšām vienu pupu pelnos. Nu atstātā pupa aug, aug līdz izaug līdz pašām debesīm.

Nu arī īstā meita it priecīga dodas pa pupu uz augšu. Kāpj, kāpj, līdz beigu beigās nonāk līdz pašām debesīm. Te nu īstā meita atrod kādu mazu mājiņu, bet mājiņā kādu slīmu vecīti. Vecītis it žēli lūdzas, lai īstā meita izkurinot viņam pirti, jo viņš esot slims un tamdēļ nevarot pats sev pirti izkurināt. Īstā meita no sākuma neparko negrib pirti kurināt, bet beigu beigās viņa ir arī ar mieru. Nu viņa it pikta uzprasa vecīšam, kur ir malka, ūdens un slotas. Vecītis atbild: „Malkas man nav, bet tur aiz kūts ir veci zirga kauli, tos var labi lietot malkas vietā, ūdens vietā var lietot vircu, jo tīrs ūdens šeit tuvumā nekur nav, bet slotas vietā var ņemt veca zirga asti, kurš tur nosprādzis guļ kalniņā.”

Īstā meita arī izkurina pirti no veciem zirga kauliem, uzsilda vircu un noliek par slotu veca zirga asti. To izdarījusi, nu viņa iet pateikt, lai nu vecītis nākot uz pirti.

Bet vecītis saka: „Mīļā meit, es esmu slims, un tamdēļ aizvelc mani uz pirti, jo manas vecās kājas vairs man neklausa.”

Īstā meita nu arī paņem vecīti aiz kājām un, kā tarkš vien, velk uz pirti prom. Pirtī viņa arī noberž vecīšam muguru un pēc tam atkal aiz kājām aizvelc atpakaļ uz māju un iesviež gultā.

Nu vecītis saka meitai: „Par savu pakalpojumu tu dabūsi algu. Ieej tur klētiņā, tur uz viena liela šķirsta atradīsies trīs mazāki šķirstiņi. Ņem, kuru tu gribi, tikai neņem to lielo šķirstu, uz kura kaķis sēž virsū.”

Nu mātes meita it priecīga steidzas klētī, notrenc kaķi un paņem lielo un skaisto šķirstiņu. Pēc tam viņa itin priecīga kāpj atkal pa pupu lejā, un, tā kā ir jau tumšs, tad viņa šķirstiņu pa nakts melnumu noglabā klētī.

Otrā rītā nu visi iet raudzīt meitas lielo bagātību. Bet, līdzko paver durvis, tā izšaujas liela uguns liesma un aprij reizē ir klēti, ir māju.

Tā nu meita, daudz gribēdama, galu galā pazaudēja it visu.

Jautājumi.

-Kas dzīvojusi senos laikos?

Atbilde : Senos laikos dzīvojusi čakla sērdienīte.

-Kā sērdienīte kāpa uz augšu?

Atbilde : Pa pupu.

-Uz kuriene vajag aizvelc vilkšus?

Atbilde : Vilkšus vajag aizvelc uz pirti.

-Ko dabūja sērdienīte?

Atbilde: Sērdienīte dabūja ratiņu.

Latviešu tautas pasaku klausīšanā

<https://www.youtube.com/watch?v=t2wsndHZrm8>

<https://www.facebook.com/BJICKalsnava/videos/pasaka-par-garo-pupu/768523830298143/>

Tautas dziesmas par pupu.

Man bij viena balta pupa,

Es to pupu zemē sēju.

Tā izauga liela, gara

Līdz pašām debesīm.

Es uzkāpu debesīs

Pa tiem pupas zariņiem.

Man uzauga divas pupas

Līdz pašām debesīm;

Es uzkāpu debesīs

Pa pupiņu lapiņām.

Dabuj' vienu baltu pupu,-

Kur es viņu iestādīšu?

Stādij' smilšu kalniņā

Pašā kalna galiņā,

Lai tā auga, lai lapoja

Līdz pašām debesīm.

Es uzkāpu debesīs

Pa pupiņas lapiņām,

Es redzēju Dieva dēlu

Kumeliņu seglojot.

Man bij viena balta pupa

Kur es viņu iestādīšu?

Stādij' rožu dārziņāi

Baltajai smiltiņā.

Tā uzauga kupla, gara

Līdz pašāmi debesīm.

Es uzkāpu debesīs

Pa pupiņas zariņiem,

Es redzēju Dieva dēlus

Kumeliņus seglojot.

Kur tu jāji, Dieva dēls,

Kumeliņu apseglojis?

– Jāšu sievas lūkoties,

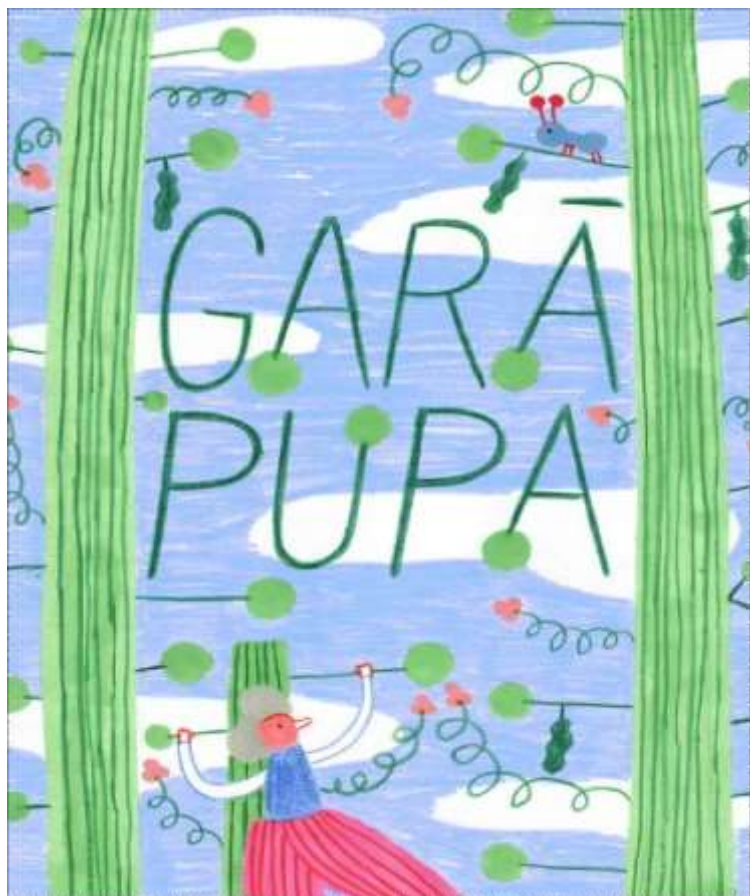
Saules meitas precībās.

Iejas radošai darbībai

Daugavpils pilsētas
5.pirmsskolas izglītības iestāde

Mīkla par garo pupu

Balts ādas maisiņš,

Melnmelna saitīte.

Pārtrūkst saitīte,

Saplīst maisiņš —

Izlec princese,

Mākoņu kāpēja.

Pa zaru zariem,

Pa stīgu stīgām,

Pa lapu lapām,

Pa ziedu ziediem

Uzkāpj princese

Līdz debes'vārtu.

Balta aitiņa, melna pierīte.

Atbilde: Pupa

Daugavpils pilsētas
5.pirmsskolas izglītības iestāde